

BRASSÓI UJLAP

Megjelenik este 6 órakor.
Egyes szám ára 2 fillér.
Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal.

Társadalmi napilap.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Kapu-utca 72.
Telefon 356.

Előfizetési árak:
A kiadóhivatalból elhozva 1 óra 40 fill.
1 óra házhoz uordva 60 fill.
Pesti Ujlapal 1 óra 1 K.

Szociáletika a sztrájkban.

(F. M.) A modern ipar történelemben nem jelentőségtelen helyet foglal el a sztrájk. Ez a fegyver a munkásság kezében kívánságainak és követeléseinek a kiktűzésében. Hatalmas fegyver, amelyet szükség idején használva feltétlenül jó hátással van.

Sokat vitatták már a sztrájk jogosságának kérdését. Tul vagyunk azonban már azon az állásponton, a mely a munkásságtól meg akarta tagadni ezt az utolsó fegyvert céljainak elérésében.

Egy azonban tisztán áll már szociológusok előtt bármily elvet hirdeszenek is. A sztrájknak csak gazdasági kérdések rendezésében van jogosultsága.

A szakszervezetek, amelyek a munka egyenjogosítását irták törekvéseik zászlajára jogosan nem is használhatják máskor ezt a kétélű fegyvert, amely nem egyszer már visszafelé is elsült. Meggondolatlanul használva bizony nem egyszer óriási károkat tett még a munkás életében is, pedig éppen segíteni őt, volt a cél.

A szakszervezeteknek nem szabad célnak tekinteni a sztrájkot, hanem eszköznek a munkásság emancipálásában.

A helyes szakszervezkedésnek arra kell törekednie, hogy munkásság egyenlő tényezővé váljék a tőkével, a termelés folyamatában. A produktumok előállításában a munkának olyan hely jusson, amely értékének jelentőségének megfelelően, nem pedig csak annyit, amennyit szervezettségével ki tud küzdeni nagy harcok eredményeképpen.

A szakszervezetek pedig neveljék tagjaikat kötelelességekre is, mert az olyan szervezetek, amelyek csak a követeléseken állanak fenn, az első sikertelen bérmozgalom romba dönti.

Szociáletikát is vigyünk bele a gazdasági mozgalminkba, hogy a munkás ne vállaljék egyoldaluvá.

A keresztényszakszervezetek ilyenek. Tagjainkban az öntudattal együtt neveljük a szociáletikát is, amely alapja lesz egy egészséges, erős fundamentumokon nyugvó gazdasági szakszervezkedésnek. Ez az igazságos szakszervezkedés. Ezzel megtette a tőke és a munka egyaránt kötelelességét a jogai mellett.

A nagyváradi rendőrbotrány a polgármester előtt.

A nagyváradi rendőrbotrány ügy, a mely annyi port vert fel az egész országban, a napokban került a polgármester elé.

A vizsgálat elrendelését úgy a meghurcolt Lieber Laura, mint a rendőrtisztviselő Vass Árpád kérte. A polgármester határozatát tegnap kézbesítették Lieber Laurának. Érdekes, hogy a polgármester leplezni igyekszik a tisztviselő bűnét és csak azért rendeli el a fegyelmi vizsgálatot, mert a rendőrség tekintélyén esett sérelem. Itéletében a polgármester hangsúlyozza, hogy a sajtó sok tekintetben ferde világításba helyezte az ügyet, s bár ő teljesen meg van győződve, a tisztviselő intézkedésének helyességéről, jóllehet sok tekintetben azok a jogtalanság látszatát kelthetik.

A meghurcolt urinő a határozat ellen a város közigazgatási bizottságához felebbez. Az érdekes ügyben szeptember folyamán fognak dönteni végkép.

Három évre soroznak!

Az új véderőtörvény tudvalevően a lovasság és tüzérség, valamint a tengerészet kivételével kétéves szol-

gálatot kontemplál. Ha a dolog tényleg így állna, akkor körülbelül ötven ezer ember részesülne már az idén a kétéves szolgálat kedvezményében. Ennyi ugyanis körülbelül a legfőbb csapat nem, a gyalogság évi újoncszükséglete.

A valóság azonban az, hogy bár a törvény minden rendelkezését végrehajtják, a kétéves szolgálat általános behozataláig átmeneti időszakot állapítottak meg és a hadügyi kormányzat az idén még három évre soroztat.

Illetékes helyen érdeklődtünk a dolog felől és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy egyszerre nem lehet áttérni a kétéves szolgálati alapra már csak azért sem, mert a hadsereg megállapított és előirt eddigi létszámában is nagy hiányok vannak és ezt előbb pótolni kell.

Meghívó.

A keresztényszociálisták aug. 20-án tartandó nyári mulatságon este 8 órakor a következő műsor van napirenden:

1. Koltemény. Szavalja Tatár Balázs.
2. Monológ. Előadja Cselenszky Albert.
3. Ünnepi beszéd. Tartja Fröhvirth Mátyás, a ker. szoc. szervezetek erdélyi titkára és a „Brassói Ujlap“ felelős szerkesztője.
4. Páros jelenet. Előadják Dancs Emma és Bock Sarika.
5. Monológ. Előadja Pataky Géza.
6. Páros jelenet. Előadják Eismann Etelka és Pataky Géza.
Műsor után tánc.

60 millió

A közös hadügyminiszterium most állította össze az 1910 évről szóló számadásait, amelyek szeptemberben a delegációk elé kerülnek felülbírállás végett. Kisült most hogy 60 millió koronával többet adtak ki mint egyáltalában szabad lett volna. A de-

legációk pedig már egyszer hoztak egy határozatot, hogy a hadügyminiszteriumnak többet egy fillérrel sem szabad kiadni, mint a mennyire engedélye van. A hadügyminiszteriumban azonban füttyet hánynak az egész delegációra. Azt csinálják ezután is, mint azelőtt. A delegáció ülésén egy embernek sem lesz bátorsága felelősségre vonni ezeket a katonai hataimasságokat, amelyek ily könnyedén bánnak a magyar nép verejtékével. A munkásoktól, a tisztviselőktől, sajnálnak ezeket, úgyukra azonban száz milliókat dobálnak ki. Jöjjön el a te országod te szociálisták!

HIREK

Kedd.
augusztus
13.

Róm. kath. Zsuzs.
Protestáns Zsuzs.
Gör. k. Kallin.

Nap kél 4 50. nyug 7
18 perckor. Hold kél
9 ó. 45 perckor. Nyug. 9 ó. 51 perckor.

Személyi hír.
Meisel József apátplebános holnap reggel utazik Raguzába ahol szeptember 16-ig fog tartózkodni.

Eljegyzés.
Szentí Bálint miniszteri tanácsos és neje Gyertyánffy Póli fia Dr. Szentí János eljegyezte Lorentze Nórárt Voloscán.

Az erdélyi orvosok gyűlése.
Az erdélyrészi orvosok egyesülete Medgyesen augusztus hó 25-én délután 5 órakor tartja évi közgyűlését.

Szabógyűlés.
Kedden este 8 órakor a szabómunkások ülést tartanak, amelyen Frűhvirt Mátyás tart előadást a munkásbiztosításról.

Szt. Isvánnap repülőverseny.
A magyar aviatikusok aug. 20-án repülőversenyt rendeznek Rákoson. A versenyen valamennyi magyar aviatikus részt vesz, hogy olcsó belépődíjjal a legszélesebb körökkel megismertessék a magyar aviatikát.

Szomorú statisztika.
Tegnap midőn Vilmos császár meglátogatta a Lotringen bányát, a vállalat igazgatója jelentést tett a katasztrófa áldozatairól. Százöt holt van, hat bányász holttestét még nem sikerült fölhozni, egy bányásznak nyoma veszett. A császár megütközve hallgatta az igazgató jelentését. Nyolcvan családapát lepelt meg a halál, s körülbelül kétszáz árva hagyta hátra.

Mérgezett kutak.
Palermo környékén 1200 ember betegedett meg mérgezési tünetek közt. Azt állítják, hogy a kutak vizét ismeretlen gonosztevők megmérgezték. Eddig hárman haltak meg.

Pumpoló óvónő.

Tegnap a Brassó felé haladó gyors vonatról leszállítottak egy nyugalmazott óvónőt Zám községben. Özv. Hanvó Lajosné nyug. óvónő ugyanis egy tudóveszés színésznő javára könyöradományokat gyűjtött az egész országban. Legutóbb a gyorsvonati közönségre vetette magát és fülkérről-fülkére ment megpumpolni az utasokat. A kalauznak feltűnt a gyanús személyiség és bejelentette Zám állomás főnökénél, aki igazolásra szólította fel az óvónőt, aki okmányokkal nem tudta igazolni különösen a maga részére gyűjtött adományok engedélyezését. Az állomás főnöke leszállította a gyorsvonatról a kullancsot.

Romboló suffragettek.

Csak pár nap előtt, hozott a bodlini esküdtszék súlyos ítéletet, hogy elvegye a suffragettek kedvét. De ugylátszik hiába, mert a tegnapi nap folyamán a glasgovi híres képcsarnokban két nagyon értékes műemléket romboltak össze. A pusztítást csak pár órával a tett elkövetése után vette észre az igazgatóság. A tettesek csak egy kalapácsot hagytak maguk után hátra, a mely selyem szalaggal volt átkötve. A tett elkövetése előtt igen sok nő tartózkodott a képcsarnokban, s a rendőrség innen következteti, hogy suffragettek a tettesek.

Elkezelt szivarszállítvány.

Báró Clenó, girdingvi államvasutak pénzügyi osztályának egyik főhivatalnok hirtelen eltűnt. Azzal vádolják, hogy több vaggön szivar és cigaretta szállítványt a morvaországi tőzsdéseknél eladott.

Hibás veret a kétkoronásokon

Az új két koronások között több hibásverésű akad. Ezeknek az a bajuk, hogy a peremükön alkalmazott ismert föllírás: „Bizalmam az ősi erényben” hatalmas sajtóhiba segítségével „Bizalma ősi erényben” né alakult át. Hogy ebből a hibásverésű ezüstpénzből mennyi készült, azt ma még nem lehet megállapítani, mert a pénzverő intézet hihetőleg nem vette észre a hibát, aminthogy a két koronásokat forgalomba hozó bankok sem jöttek rá. Arról, hogy ezek a rossz feliratu pénzdarabok hamisak volnának, aligha lehet szó, mert hiszen ez a pénz olyan friss keletű, hogy hamisításra még a legtürgőbb és legveszedelmesebb pénzhamisító sem vállalkozhatott. Miután azonban később a „Bizalma ősi erényben” föllírás esetleg kételyekre adhat alkalmat, igen üdvös lesz ezeket a forgalomból kivonni. Ez persze nem fog valami könnyen menni és pedig már azért is, mert igen kevés ember akad, aki a peremeken alkalmazott és nehezen olvasható föllírást böngészgeti.

Megtalált csecsemő.

Julius hóban a kilényi határban egy összeszurkált csecsemő holttestet találtak. A nyomozás megindult és sikerült megállapítani, hogy a tettes Soos Sára, aki szabadulni akart a gyermekétől. Soos kihallgatása alkalmával azt vallotta, hogy igaz ugyan, hogy ő tettes azomban a csecsemő összeszurkálásáról nem tud.

Ellopott kerékpár.

Szörösz Ludovika búzatori lakos panaszt tett, hogy az éjjel elloptak tőle egy női kerékpárt. A tolvajt még nem sikerült elfogni.

Ker. szoc. egy. könyvtára.

A ker. szoc. egyesület könyvtára e hó 15-étől kezdve a tagok rendelkezésére áll. Könyvtári órák szerdán este 7 és 8 ó. között és vasárnapon d. u. 2 és 3 óra között. Az értékes könyvtári a tagok figyelmébe ajánljuk.

Uj törvényjavaslatok.

A kormány őszre tartogat egy csomó szociálpolitikai törvényjavaslatot. Többek között a kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyáról gyökeres javaslat és a magánalkalmazottak biztosítási és egykori ellátásáról szóló javaslatok kerülnek a parlament elé. Ebbe fogják belevonni a magántisztviselőket, hírlapírókat és a fontosabb munkával megbízott ipari munkásokat.

Rendőri hírek.

Sziinka feljelentést tett Borbára ellen. mert 10 kgf. fattyaját eladta és az eladási árt nem adta gazdájának hanem megszökött vele.

Albánok ügye

A világ színpadján most sokat szerepelnek az albánok. A napokban adták át követeléseiket a török nagyvezérnek. A feltételeket 12 pontban foglalták össze, amelyek teljesítésével leszerelnek és visszatérnek foglalkozásukhoz.

Iskolakönyvek.

Iskolakönyvek olcsón beköthetnek Hentschel könyvkötészetében (Kapu-utca 72.)

Színház.

Hélfőn, augusztus 12-én, A kis gróf. Operette 3 felvonásban.

Kedden, augusztus 13-án, Az ártatlan Zsuzsi. Operette 3 felvonásban.

Szerkesztői üzenet.

S. Nagyon elcsépelet dolog. Stílussa szép és világos. Próbálkozzék meg mással. Örülünk ajánkozásának. T. P. Szükségünk van minden emberre. Most nem. Szeptember 26-án. Kíváncsi. Ha ki akarta volna írni a nevét kiirhatta volna. Nem árulhatjuk el. Minék csinálnók azt? Olvasó. Lapunkban hirt adunk már róla. A pénzügyigazgatósághoz kell beadni egy koronás bélyeggel. Kell egy kis közbenjárás. Lehetséges.

A lap szerkesztéséért felelős:

Frűhvirt Mátyás.
Kiadja: A Kath. Népszövetségi Takarékos és Hitelszövetkezet.

FAZEKAS ANDRÁS

FÉRFISZABÓ

BRASSÓ, FEKETE-UTCA 21.